

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/468/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715202163
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6715202163.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Renáty Deákovéj ako členov senátu, v spore žalobcu K. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. S.. N.. B. D. XXXX/XX, XXX XX B., zastúpený advokátkou JUDr. Luciou Filipkovou, so sídlom Sládkovičova 26, 974 05 Banská Bystrica, proti žalovanej S. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XX, XXX XX X., zastúpená advokátkou JUDr. Martinou Mészáros Bariakovou, so sídlom Bystrický rad 453/77, 960 01 Zvolen, v konaní o zaplatenie 3 000,- € s príslušenstvom o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/78/2015-67 zo 6. septembra 2016, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie mení tak, že žalobu zamietá.
- II. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie vyhovel žalobe o zaplatenie 3 000,- € spolu s 5,05 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 25. 02. 2015 do zaplatenia s odôvodnením, že žalobca preukázal v konaní vyplatenie sumy 3 000,- € žalovanej bezhotovostným prevodom z účtu vedeného v Slovenskej sporiteľni, a. s. na účet žalovanej vedený v UniCredit banka Slovakia, a. s. v dňoch 24. 03. 2013, 26. 03. 2013 a 27. 03. 2013 po 1 000,- € každý deň a tým uniesol dôkazné bremeno, že sa žalovaná na jeho úkor bezdôvodne obohatila. Naopak žalovaná nepreukázala svoje tvrdenia o tom, že suma 3 000,- € jej bola darovaná. Nedoložila darovaciu zmluvu ani neoznačila svedkov na preukázanie tejto skutočnosti. Žalovaná teda neunesla dôkazné bremeno. Tvrdenia žalovanej, že žalobca daroval aj inej priateľke auto v hodnote 10 000,- € nemá podľa súdu súvis s týmto konaním, preto na tento prednes žalovanej neprihliadal. Nárok žalobcu posúdil súd prvej inštancie podľa ustanovení § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení a nárok na príslušenstvo vo forme úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Splatnosť pohľadávky žalobcu vyplýva podľa názoru súdu prvej inštancie z predžalobnej výzvy adresovanej žalobcom žalovanej, ktorá bola doručená žalovanej 6. februára 2015. V predžalobnej výzve bola určená lehota na plnenie v rozsahu 15 dní. Žalovaná sa dostala do omeškania so splnením peňažného dlhu od 25. 02. 2015. Rozhodnutie o nároku žalobcu na náhradu trov konania voči žalovanej odôvodnil prvoinštančný súd ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“).

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla odvolaním žalovaná. Odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) C. s. p. uplatnila s odôvodnením, že rozhodnutie súdu prvej inštancie z dôvodu nedostatku odôvodnenia je arbitrárne a nepreskúmateľné. Súd prvej inštancie v rozhodnutí nevysvetlil, akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil a ako sa vysporiadal so skutkovými tvrdeniami jednotlivých strán, ktoré boli protichodné. Na podstatné tvrdenia žalovanej, že žalobca nepreukázal existenciu zmluvy

o pôžičke súd prvej inštancie vôbec nereagoval a zaoberal sa len jediným tvrdením žalovanej, že žalobca aj v minulosti daroval inej svojej priateľke auto v hodnote 10 000,- €, čím chcela žalovaná poukázať len na to, že dary vyššej hodnoty svojím priateľkám nie sú u žalobcu neobvyklé. Nedôsledným odôvodnením napadnutého rozhodnutia porušil súd prvej inštancie právo žalovanej na spravodlivý proces podľa článku 46 Ústavy Slovenskej republiky.

2.1 Ak si žalobca uplatňoval nárok na vrátenie sumy 3 000,- €, na ňom spočívalo dôkazné bremeno preukázať, že finančné prostriedky poskytol (toto je jediná skutočnosť, v prípade ktorej žalobca uniesol dôkazné bremeno v tomto konaní) a preukázať existenciu dohody o vrátení finančných prostriedkov medzi žalobcom a žalovanou, ktorú žalobca nepreukázal. Reálne odovzdanie finančných prostriedkov ešte neznamena, že to bolo titulom návratnej finančnej výpomoci alebo pôžičky, ako to tvrdí žalobca. Žalovaná naďalej popiera existenciu dohody o vrátení sumy 3 000,- € a zotrváva na tom, že jej žalobca dobrovoľne túto sumu daroval z dôvodu, že v tom čase žili v usporiadanom partnerskom vzťahu a očakávali narodenie spoločného syna. Povinnosťou žalobcu bolo preukázať aj dohodu o splatnosti, resp. o čase vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov. O dátume splatnosti uvádzal žalobca rozporné skutkové tvrdenia. Na jednej strane tvrdil, že čas vrátenia nebol určený, z tohto dôvodu žalovanú podľa § 563 OZ vyzval na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov pred podaním žaloby, ale v rozpore s týmto prednesom žalobcu na pojednávaní dňa 6. septembra 2016 je text písomnej žaloby, kde je uvedené, že sa žalobca so žalovanou dohodli o vrátení poskytnutých peňažných prostriedkov najneskôr do dvoch rokov od ich poskytnutia. Dvojročná lehota na vrátenie peňazí by uplynula až 27. 03. 2015 a žalobca vyzýval žalovanú na vrátenie sumy 3 000,- € už vo februári 2015 a to v tom istom mesiaci podal aj žalobu na súd. Tieto zmätočné skutkové tvrdenia žalobcu nie je možné opomenúť. Ak žalobca tvrdil, že čas splnenia nechal na vôľu žalovanej, čas plnenia sa mal určiť v súlade s § 564 OZ.

2.2 Súd prvej inštancie neprípustne preniesol dôkaznú povinnosť na žalovanú, keď žalobca nepreukázal právny titul poskytnutia predmetných finančných prostriedkov. Žalovaná tvrdí, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno v tomto konaní a sú prvej inštancie mal žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

2.3 Neobstojí právne posúdenie veci podľa ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože plnenie poskytnuté žalobcom žalovanej nenapĺňa ani jednu z taxatívne vymenovaných skutkových podstát bezdôvodného obohatenia, ktoré predpokladá zákon. Žalobca aj žalovaná uvádzali rôzny právny dôvod poskytnutia finančných prostriedkov žalovanej a súd prvej inštancie sa v dôvodoch svojho rozhodnutia nezaoberal tým, či ide o bezdôvodné obohatenie, pôžičku alebo dar.

2.4 Navrhla zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žaloba bude zamietnutá a žalovanej bude priznaný nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

3. Žalobca vo vyjadrení z 29. 11. 2016 k odvolaniu žalovanej a ďalšom vyjadrení z 21. 09. 2017 označil odvolanie žalovanej za nedôvodné. I keď žalovaná počas konania tvrdila, že žalobca jej sumu 3 000,- € daroval, v priebehu konania neprodukovala žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval, že právnym titulom odovzdania sumy 3 000,- € žalovanej bola darovacia zmluva. Žalovaná v konaní zdôrazňovala len tú skutočnosť, že pre žalobcu bolo obvyklé obdarovať svoje priateľky darmi väčšej hodnoty. Za účelom preukázania tejto skutočnosti na pojednávaní dňa 6. septembra 2016 predložila prvoinštančnému súdu aj zápisnicu z pojednávania vo veci vedenej Okresným súdom Zvolen pod sp. zn. 5P/562/2013. Práve z tohto dôvodu sa súd prvej inštancie vypořiadal len s touto obranou žalovanej. Podania žalobcu nie sú zmätočné, ako sa to snaží navodiť žalovaná. Žalovaná sa neustanovila na súdne pojednávanie, k veci samej sa vyjadrila len prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Návrhy na doplnenie dokazovania na preukázanie ňou tvrdených skutočností nepodala a to aj napriek tomu, že na pojednávaní dňa 6. septembra 2016 bola zástupkyňa žalovanej poučená o právnych následkoch tzv. zákonnej koncentrácie konaní. Neobstoja výtky žalovanej, že žalobca nepreukázal v konaní existenciu dohody o vrátení poskytnutých finančných prostriedkov k určitému dátumu. Dohoda o splatnosti (vrátení) pôžičky nie je esenciálnou (povinnou) náležitosťou zmluvy o pôžičke, čo vyplýva z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka. Žalobca poskytol žalovanej sumu 3 000,- € bez určenia lehoty na vrátenie s tým, že predpokladal ich návratnosť od žalovanej najneskôr do dvoch rokov od ich poskytnutia, resp. na jeho výzvu podľa § 563 Občianskeho zákonníka. Na vrátenie poskytnutej sumy vo výške 3 000,- € vyzval žalobca žalovanú prostredníctvom predžalobnej výzvy z 5. februára 2015, ktorú prevzala žalovaná 6. februára 2015. Ak by súd existenciu záväzkového vzťahu právnym titulom zmluvy o pôžičke medzi stranami preukázanú nemal, správne sa zaoberal aj možnosťou, či na strane žalovanej nedošlo k bezdôvodnému obohateniu. Žalobca nesúhlasí s tvrdením žalovanej, že súd preniesol dôkaznú povinnosť na žalovanú. Pokiaľ žalovaná uvádzala, že titulom prenechania finančných prostriedkov bola darovacia zmluva, mala túto skutočnosť v konaní na prvoinštančnom súde preukázať, to znamená uniesť dôkazné bremeno svojho tvrdenia. Posudzovanie právneho nároku žalobcu na vrátenie sumy 3

000,- € od žalovanej titulom bezdôvodného obohatenia či zmluvy o pôžičke by malo odlišný význam najmä v prípade uplatnenia námietky premlčania. Žalobca sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym a skutkovým posúdením veci obsiahnutým v odvolaní napadnutom rozsudku. Žalovaná iba všeobecne popiera skutkové tvrdenia žalobcu, existenciu darovacej zmluvy nepreukázala. Nie je pravdivé tvrdenie žalovanej, že v relevantnom období žili v spoločnej domácnosti tak, ako to predpokladá ustanovenie § 115 Občianskeho zákonníka. Žalovaná nepreukázala existenciu právneho dôvodu, ktorý by ju legitímne oprávňoval prenechať finančné prostriedky si ponechať a nevrátiť ich žalobcovi. Navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcovi priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Na vyjadrenie žalobcu k odvolaniu reagovala žalovaná v písomnom podaní z 11. augusta 2017 tak, že o dare v jej prospech v sume 3 000,- € svedčia jej skutkové tvrdenia, že v čase poskytnutia tejto peňažnej čiastky žili so žalobcom v spoločnej domácnosti v harmonickom partnerskom zväzku očakávajúc narodenie spoločného potomka. Obrana žalovanej bola postavená na tvrdení, že žalobca údajnú dohodu o vrátení poskytnutých finančných prostriedkov medzi stranami sporu nepreukázal. Poukaz na dar inej priateľke v hodnote 10 000,- € mal podporiť tvrdenia a vyjadrenia žalovanej o majetkových pomeroch žalobcu, ktoré mu bez ohrozenia vlastnej existencie umožňovali takúto čiastku žalovanej darovať. Vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovanej je opäť zmätočné, keď na jednej strane tvrdí, že dohoda o splatnosti (vrátení) pôžičky nie je esenciálnou náležitosťou zmluvy o pôžičke a na inom mieste uvádza, že vznik pôžičky ako reálneho kontraktu v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka predpokladá aj dohodu strán, ktorá vyjadruje vôľu, aby jedna strana prenechala druhej veci určené druhovo s tým, že druhá strana vráti po čase veci toho istého druhu. Týmto vyjadrením žalobca predsa potvrdzuje, že dohoda o vrátení je podstatnou náležitosťou zmluvy o pôžičke, zatiaľ čo dohoda o splatnosti nie. Žalobca nemôže stotožňovať dohodu o vrátení pôžičky s dohodou o splatnosti pôžičky. Žalovaná nesúhlasí s názorom žalobcu, že právne posúdenie veci súdom nie je podstatné. Právne posúdenie veci je povinnosťou súdu a obligatórnou náležitosťou odôvodnenia rozhodnutia súdu vyplývajúcou z ustanovenia § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Opätovne navrhla zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietnuť.

5. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie sú postačujúce aj pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Po tomto zistení odvolací súd prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p.) z dôvodu, že dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie nebolo potrebné doplniť ani zopakovať a prejedanie veci na verejnom pojednávaní nevyžaduje dôležitý verejný záujem. Po preskúmaní odvolacích námietok žalovanej, ako aj konania predchádzajúceho rozhodnutiu súdu prvej inštancie spolu s napadnutým rozsudkom dospel odvolací súd k názoru, že odvolanie žalovanej je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 C. s. p. zmeniť.

6. Podľa § 388 C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

7. Podmienky na potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie ustanovuje § 387 C. s. p.. Odvolací súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak je vecne správne vo výroku. Odvolací súd nepovažuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne vo výroku. Podmienky na zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v zmysle § 389 ods. 1 C. s. p. splnené neboli.

8. Odvolací súd je podľa § 380 ods. 1 C. s. p. viazaný odvolacími dôvodmi uplatnenými v odvolaní. Žalovaná v odvolaní uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) C. s. p., slovné vymedzené v zákone ako (písm. d/) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, (písm. f/) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a (písm. h/) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Inú vadu konania žalovaná v odvolaní žiadnym spôsobom nedefinuje. Z hľadiska obsahu jej odvolania možno dospieť k názoru, že za inú vadu konania považuje žalovaná nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ňou tvrdenú nepreskúmateľnosť rozhodnutia, ktorá sa za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok a skoršej judikatúry Najvyššieho súdu SR považovala za inú vadu konania, ktorá výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahovalo zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, mohla byť považovaná za skutočnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu, že sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (porovnaj zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR R 2/2016), keď žalovaná zároveň tvrdí, že nedôsledným odôvodnením

napadnutého rozsudku porušil súd prvej inštancie jej právo na spravodlivý proces podľa článku 46 Ústavy SR, ako aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhovaných dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/26/2017, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 251/03).

10. Rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je možné považovať za nepreskúmateľné z dôvodu, že je z neho zrejмый názor súdu prvej inštancie na prejednávánú vec. Súd prvej inštancie v súlade s § 220 ods. 2 C. s. p. v odôvodnení rozsudku uviedol, čoho sa žalobca domáhal (uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu 3 000,- € spolu s príslušenstvom, ktoré poskytol žalovanej v marci 2013 a ktoré mu žalovaná napriek písomnej výzve nevrátila), že na preukázanie svojich tvrdení doložil žalobca výpisy z účtu o prevode týchto finančných prostriedkov, ako sa vo veci vyjadrila žalovaná (povinnosť vrátiť finančné prostriedky žalobcovi nevznikla z dôvodu, že jej boli tieto peniaze darované, čo u žalobcu nebolo neobvyklým konaním); skutkové tvrdenia strán posúdil súd prvej inštancie tak, že k odovzdaniu sumy 3 000,- € žalobcom žalovanej došlo (túto skutočnosť považoval za preukázanú) a nepovažoval za preukázané, že sumu 3 000,- € žalobca žalovanej daroval. Tieto svoje závery vyvodil z dôkazu predloženého žalobcom (výpisy z účtov) a z nesplnenia dôkaznej povinnosti žalovanou, ktorá darovaciu zmluvu súdu nepredložila. K právnomu posúdeniu veci súd prvej inštancie uviedol, že suma 3 000,- € predstavuje na strane žalovanej bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré bolo splatné do 15 dní od prevzatia výzvy na plnenie od žalobcu. Skutočnosť, že sa žalovaná nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie na právne posúdenie veci neznamená, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) C. s. p. nebol uplatnený dôvodne.

11. Za relevantné skutkové zistenia pre rozhodnutie vo veci považuje odvolací súd zistenia súdu prvej inštancie, že žalobca previedol zo svojho účtu na účet žalovanej v dňoch 24. 03. 2013, 26. 03. 2013 a 27. 03. 2013 po 1 000,- €, spolu 3 000,- €, o vrátenie ktorých požiadal žalobca žalovanú písomnou výzvou z 5. februára 2015, v ktorej je uvedené, že žalobca poskytol žalovanej v uvedených dňoch výpomoc v rozsahu peňažnej sumy 3 000,- € za účelom vyplatenia jej záväzkov, ktoré na tento účel žalovaná aj použila. V žalobe označuje žalobca sumu 3 000,- € za bezdôvodné obohatenie vzniknuté na strane žalovanej bez konkretizácie spôsobu jeho vzniku, či išlo o plnenie bez právneho dôvodu, plnenie z neplatného právneho úkonu alebo plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol alebo majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Medzi žalobcom a žalobkyňou existoval intímny vzťah muža a ženy. Z tohto vzťahu pochádza maloletý S. S. S., nar. XX. XX. XXXX, ku ktorému sa na Okresnom súde vo Zvolene viedlo konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností pod sp. zn. 5P/562/2013. Dôkazom o tom je žalovanou predložená kópia zápisnice o pojednávaní z 09. 06. 2014 vo veci 5P/562/2013, kde boli osobne vypočutí matka aj otec dieťaťa (žalovaná a žalobca v tomto konaní) a kde sa žalobca proti určeniu vyživovacej povinnosti na maloletého XXXX S. S. bránil tým, že od narodenia dieťaťa až do decembra 2013 žil s matkou (žalovanou) v spoločnej domácnosti, spoločne hospodárili, matke dával celú svoju výplatu a príjem z príležitostného hrania. Z tohto žalovaná hradila jeho pôžičku na auto, ďalšiu pôžičku, ktorú si vzal v marci 2013 vo výške 12 000,- € na vyplatenie svojho starého úveru, ako aj úveru matky jeho dieťaťa (žalovanej), že ku dňu konania súdneho pojednávania vo veci 5P/562/2013 vlastní už len jedno auto z dôvodu, že druhé daroval bývalej partnerke a matke ďalšieho dieťaťa darovacou zmluvou z 22. 05. 2014 v odhadovanej hodnote 10 000,- € a domnieval sa, že keď hradí úver za matku vo výške 85,- €, plní si aj vyživovaciu povinnosť. Matka kontrovala otcovi len v tom, že v spoločnej domácnosti žili od marca 2012 do septembra 2012, kedy spolu nehospodárili. Potvrdila, že sa jej žalobca ponúkol, že bude za ňu splácať zostatok jej úveru 3 000,- € a za tým účelom si vzal aj pôžičku. Na tomto pojednávaní žalovaná vyhlásila, že žiadnu dohodu ani darovaciu zmluvu so žalobcom spísanú nemá.

12. Súd prvej inštancie zo skutkového zistenia, že žalobca poskytol žalovanej 3x 1 000,- € a žalovaná túto sumu žalobcovi nevrátila ani žalovaná nepreukázala existenciu darovacej zmluvy k tejto sume medzi ňou a žalobcom vyvodil, že sa žalovaná o túto sumu na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila.

13. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

14. Ustanovenie § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovuje štyri skutkové podstaty vzniku bezdôvodného obohatenia. Žalobca ani súd prvej inštancie nerozvedli, akým spôsobom vznikol medzi žalobcom a žalovanou vzťah z bezdôvodného obohatenia. Žalobca zdôrazňoval vo svojich podaniach a vyjadreniach iba to, že dočasne poskytol žalovanej sumu 3 000,- €, ktorú mala žalovaná v určitom čase vrátiť, z čoho by bolo možné skôr vyvodiť, že žalobca tvrdí existenciu zmluvy o pôžičke podľa § 657 Občianskeho zákonníka, ale vedomý si svojej dôkaznej núdze, že existenciu zmluvy o pôžičke nepreukáže, nazýva peňažnú pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní bezdôvodným obohatením. Na základe skutkových tvrdení strán sporu v konaní a podporne aj v konaní vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 5P/562/2013 nie je možné konštatovať, že sumu 3 000,- € získala žalovaná od žalobcu ako plnenie bez právneho dôvodu, pretože sa strany sporu k účelu poskytnutiu týchto prostriedkov zhodne vyjadrovali vo veci sp. zn. 5P/562/2013 aj v prejednávanej veci, že mali slúžiť na úhradu dlhov žalovanej z úverov. Keď žalovaná v konaní sp. zn. 5P/562/2013 na pojednávaní dňa 09. 06. 2014 uviedla, že s otcom dieťaťa medzi sebou vo vzťahu k sume 3 000,- € žiadnu dohodu ani darovaciu zmluvu spísanú nemajú žalobca netvrdil, že sumu 3 000,- € má žalovaná žalobcovi po určitom čase vrátiť; naopak, hradenie úveru žalovanej považoval za plnenie si vyživovacej povinnosti. Vo vzťahu k sume 3 000,- € medzi žalobcom a žalovanou nebol uskutočnený žiadny právny úkon, ktorého platnosť by mohol súd ako predbežnú otázku v tomto konaní posudzovať. Právny dôvod poskytnutia sumy 3 000,- € žalovanej podľa prednesov strán v konaní bola úhrada úverov žalovanej a tento právny dôvod dodatočne neodpadol. Preto nie je možné konštatovať, že ide o bezdôvodné obohatenie plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Žalobca v konaní netvrdil, že by žalovaná získala na jeho úkor majetkový prospech z nepoctivých zdrojov. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na právnom závere, že „žalobca uniesol dôkazné bremeno“ bez uvedenia vo vzťahu ku ktorému konkrétnemu tvrdeniu žalobcu tento názor súd prvej inštancie vyjadruje a že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno o existencii darovacej zmluvy. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky z 18. decembra 2003 sp. zn. 21Cdo/1241/2003 z dôvodu neunesenia dôkazného bremena možno rozhodnúť v neprospech účastníka (strany sporu) len vtedy, ak zhodnotenie dôkazov, ktoré boli v konaní vykonané, neumožňuje súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia účastníka a ani o tom, že by bolo nepravdivé. V sporovom konaní, kde strany stoja proti sebe a majú opačný záujem na výsledku konania zaťažuje dôkazná povinnosť v zmysle citovaného rozhodnutia každú zo sporových strán v celkom inom smere. Každá zo sporových strán musí tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy, na základe ktorých bude môcť súd rozhodnúť v jej prospech; povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť, bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno nemôžu „prechádzať“ v konaní z jednej strany sporu na stranu druhú. Splnením dôkaznej povinnosti jedným z účastníkov sa nič nemení na dôkaznej povinnosti druhého účastníka a nepreukázanie tvrdenia jednej strany sporu automaticky neznamená, že bol zistený opak tohto tvrdenia. Najvyšší súd Českej republiky vysvetlil, že dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a z tohto dôvodu muselo byť vo veci rozhodnuté v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v tých prípadoch, kedy určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci pre nečinnosť účastníka alebo vôbec z objektívnych dôvodov nemohla byť preukázaná. Rozloženie dôkazného bremena vymedzuje popri okruhu rozhodujúcich skutočností hypotéza hmotnoprávnej normy, ktorá určuje, ktoré skutočnosti je každý z účastníkov povinný preukázať.

15. Odvolací súd súhlasí s názorom žalovanej, že ak žalobca tvrdí vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej na jeho úkor, žalobcu zaťažovalo dôkazná povinnosť preukázať, že hypotéza právnej normy § 451 ods. 2 OZ bola naplnená, prípadne, že žalovanej požičal 3 000,- €, ktoré sa žalovaná zaviazala podľa § 657 Občianskeho zákonníka žalobcovi vrátiť. Na rozdiel od súdu prvej inštancie je odvolací súd toho názoru, že žalobca v tomto smere dôkazné bremeno neuniesol a nepreukázal existenciu zmluvy o pôžičke medzi ním a žalovanou ani vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej na jeho úkor. Je pravdou, že žalovanou tvrdená darovacia zmluva medzi ňou a žalobcom

v konaní preukázaná nebola, napriek tomu odvolací súd konštatuje, že žalovaná uniesla dôkazné bremeno o svojich tvrdeniach, že medzi ňou a žalobcom neexistovala dohoda o vrátení sumy 3 000,- € v žalobcom tvrdenom ani inom časovom horizonte a to svojimi skutkovými tvrdeniami podloženými dôkazmi, konkrétne zápisnicou o pojednávaní vo veci 5P/562/2013 z 09. 06. 2014, kde sa strany tohto sporu vyjadrovali k sume 3 000,- € pred začatím súdneho konania vo veci sp. zn. 12C/78/2015 tak, že táto suma mala pokryť úvery žalovanej, že v rozhodnom období, kedy žalobca poukázal tieto sumy žalovanej existoval medzi nimi harmonický vzťah muža a ženy, ktorí spoločne riešili svoje finančné záležitosti (žalobca dával všetky svoje peniaze žalovanej, ktorá nimi uhrádzala nielen vlastné, ale aj žalobcove úvery) a v tomto čase ich spájalo očakávanie narodenia spoločného dieťaťa. Žalobca teda neuniesol dôkazné bremeno o svojich tvrdeniach, že žalovanej vznikla povinnosť vrátiť mu sumu 3 000,- €, ktoré jej v marci 2013 na jej účet poukázal. Odvolací súd vychádzajúc z iného právneho názoru než súd prvej inštancie na existenciu bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. zmenil a žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom zamietol.

16. V súlade s § 396 ods. 2 C. s. p. rozhodol odvolací súd aj o nároku žalovanej na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a súčasne aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania. Po zmene rozsudku súdu prvej inštancie rozhodnutím odvolacieho súdu sa za úspešnú stranu v spore podľa § 255 ods. 1 C. s. p. považuje žalovaná, ktorej podľa tohto zákonného ustanovenia prináleží náhrada trov konania v rozsahu 100 % voči neúspešnému žalobcovi. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

17. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).